

Čtvrt století konferenčních jednání

25. konference k problematice archeologie středověku pořádaná Muzeem jihovýchodní Moravy ve Zlíně v lázeňském městě Luhačovicích uzavřela první čtvrtstoletí jejich pravidelných pořádání. Čtvrt století je již dostatečně dlouhá doba k tomu, abychom mohli zhodnotit přínos těchto konferencí jednak pro rozvoj archeologie středověku v našich zemích a jednak v rámci celoevropského bádání.

Jedním z kladů těchto konferencí byla jejich pravidelnost a tematické zaměření. Každoroční organizace probíhala spontánně, bez jakéhokoliv nařizování „svrchu“. Přehlédneme-li výsledky těchto konferencí, vidíme, že znamenaly přínos nových poznatků z různých druhů výzkumů, v metodice povrchového průzkumu a přispěly k interdisciplinární spolupráci. Konference byly vhodnou příležitostí k výměně zkušeností zejména zavedením panelových diskusí.

Ke kladům konferencí patří i jejich celostátní charakter a rozdělení ČSFR na dva samostatné státy by nemělo být ani do budoucna překážkou v pokračování ve vzájemné spolupráci a výměně informací. V zájmu dalšího rozvoje archeologie středověku jsou společné konference odborníků z obou republik důležité a pro obě země prospěšné.

Nejzávažnějším přínosem těchto konferencí je bezesporu vznik sborníku *Archaeologia hlstorica*. Publikováním referátů přednesených na konferencích se vytvořil dnes již velmi hodnotný zdroj informací pro celkové studium různých otázek středověkých dějin. Právě prostřednictvím tohoto sborníku mají možnost i zahraniční badatelé seznámit se jak s výsledky našich archeologických výzkumů, tak i s celkovým stavem a rozsahem středověké archeologie v českých zemích a na Slovensku.

Počet konferencí sám o sobě nemůže být měřítkem pro rozvoj středověké archeologie. Avšak rostoucí počet účastníků konferencí je možno považovat za doklad, že konference vzbudily nejen zájem o archeologii středověku, ale svým tematickým zaměřením dávaly podnět k širší interdisciplinární spolupráci. Tak se k archeologům připojili dějepisci, národopisci, dějepisci umění, numismatici, jazykovědci, paleobotanikové, architekti, geofyzici a další. I když podmínky pro účast odborníků ze zahraničí nebyly do roku 1989 příznivé, přesto se některé konference konaly i s mezinárodní účastí. To dávalo možnost konfrontovat výsledky našich výzkumů se situací v rámci evropského bádání.

Sledujeme-li tematická zaměření jednotlivých konferencí, zjišťujeme, že značná pozornost byla věnována středověké vesnici, a to jak problematice zaniklých vesnic, tak i typu vesnických sídlišť, domu a dvora. Touto tematikou se zabývalo sedm konferencí. Se studiem vesnické problematiky je bezprostředně spojena i zemědělská výroba a přínos archeologických výzkumů k hospodářským dějinám středověku. Těmto tématům byly věnovány tři konference. Problematice středověkého města byly věnovány dvě konferen-

ce a stejný počet konferencí byl zaměřen na opevněná sídla. Dobově podmíněné bylo téma záchranných výzkumů na tzv. stavbách socialismu. Další témata, jimiž se konference zabývaly, vycházela z potřeb soudobého výzkumu a problematiky středověkých dějin. Jednalo se o následující témata: archeologický výzkum doby předhusitské a husitské, řemeslná výroba ve středověku, středověká architektura ve světle archeologických výzkumů, české země a Slovensko na prahu vrcholného středověku, všední život ve středověku, archeologie a středověké dějiny, etnický pohyb a změny ve struktuře středověkého osídlení. Uvedená témata tvořila základ konferenčních jednání se shrnujícími referáty o stavu výzkumu v Čechách, na Moravě a na Slovensku.

Na organizaci celostátních konferencí se podílely archeologické ústavy v Praze (1969, 1973, v Nitře (1977, 1984), zejména pak muzea: Moravské muzeum s Muzejní a vlastivědnou společností v Brně (1970, 1974, 1981, 1990), Slovenské Národné muzeum (1972, 1987), Muzeum hlavního města Prahy (1983), dále pak muzea: v Uherském Hradišti (1971), v Hradci Králové (1975), v Mikulově (1976), v Plzni (1978), v Táboře (1979, 1989), v Košicích (1980), v Litoměřicích (1982), Praha-východ v Čelákovcích (1988), ve Zlíně (1993), památkové ústavy v Olomouci (1985 a v Ostí n. Labem (1991), Ustav lidového umění ve Strážnici (1986) a Spišský dějepisný spolok v Levoči (1992).

S odstupem čtvrt století možno říci, že konference splnily své poslání a sehrály důležitou roli v rozvoji archeologie středověku v českých zemích a na Slovensku. Při této příležitosti třeba poděkovat všem, kdož se o jejich pravidelné pořádání starali.

VLADIMÍR NEKUDA

Z u s a m m e n f a s s u n g

Vierteljahrhundert der Tagungen

Der Verfasser würdigt das Vierteljahrhundert der Tagungen zur Problematik der Archäologie des Mittelalters und weist kurz darauf hin, was diese Tagungen für die Entwicklung dieser Disziplin gebracht haben. Gerade diese Konferenzen haben die Entstehung dieses Sammelbandes *Archaeologia historica* angeregt.